

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egy évre 4 forint.
Félévre 2 forint.
Negyed évre 1 forint.

SZERKESZTŐSÉG:

Hubacsek Pál ügyvéd irodájában,
hova a lap szellemi részét illető
közlemények és a pénzküldemé-
nyek is intézendők.

MINDSZENT.

VEGYES TARTALMU HETILAP.

HIRDETÉSEKRE NÉZVE

a lap hátsó (4-ik) oldala 20 helyre
van beosztva. Egy hely ára 90 kr.
Kincstári bélyegilleték külön 30 kr.

NYILTTÉRBE

minden egyes sor közlése 15 kr.
Bérmertlen levelek csak ismert
kezektől fogadtatnak el. Kéziratok
vissza nem adatnak.

MEGJELEN: MINDEN VASÁRNAP.

Felelős szerkesztők:
HUBACSEK PÁL és SZOBOTKA GUSZTÁV.
Kiadó tulajdonos:
AZ ALAPÍTÓ EGYESÜLET.

EGYES SZÁM ÁRA 8 KRAJCÁR.

IRTSUK A GYOMOT.

II.

Ha beláttuk, hogy sokoldalú haszonnal
ha a szegény ember gyermeke nem ide-
kedik a szolgálattól; ha meggyőződünk,
hogy a szolgálattól indokolatlan tartózkodás
egyformán erkölcsileg s anyagilag ne-
hezíti a szegény ember megélhetését; ön-
ként előtérbe lép azon kérdés, mi oka an-
nak, hogy, főleg leányaink, olyannyira tar-
tózkoznak a szolgálattól?

Tekintve, hogy községünkben aránylag
kevés a szolgáltatadók, — s aránytalanul
nagyobb a cselédnek valók száma; tekintve,
hogy ily nagy lélekszámmal rendelkező köz-
ségben, minő a mienk is, minden érdek
szolgáltatára ki kell kerülni a munkás kéz-
nek, kell jutni a mezei munkára, kell bőség-
ben a cselédi teendőkre is; s mindezekből
kifolyólag tekintve, hogy mégis idegen köz-
ségbeliek szolgálattételére van szolgáltatadó
közönségünk utalva, oly kórtünettel állunk
szemben, melyet hova hamarabb orvosolnunk
kell, nehogy ragályos mételeyé nőjje ki
magát.

De hol keressük e kórtünet okait?

Nem másutt, mint a szülők közönyös-
ségében s a ferde nevelésben.

Egyik szülő, — bár belátja, hogy sze-
génysége elég indok arra, hogy leánya tisz-
tes szolgáltatásban keresse meg ruházatát s
élelmét, — de az álszégyen által korlátol-
tatik, s inkább nélkülözést szenved családos-
tól, mint azon — elfogult — öntudat gyö-
törje, hogy leánya mások szolgáltatásban áll.
— Pedig a tisztességes munka, — ha szol-
gálatban végezzük is, — a becsülettel keresett
kenyér, nemcsak hogy le nem alázzák az
embert, de sőt minden józan gondolkozásu
ember elismerésére méltóvá teszik.

Utójára is tágasabb értelemben véve
a dolgot, nem-e egymás szolgálai vagyunk?
S ki az, ha még oly fényes állásban van is,
kitől egy bizonyos nemű szolgálattételt nem
követelnek?

Egy másik szegény szülőnél a majomi
szeretet irányadó arra nézve, vajjon gyer-
mekét szolgáltatba adja-e vagy se?

Pedig éppen abban nyilvánulna a szü-
lői igaz szeretet, ha gyermekének lehetővé
tenné, hogy a mit meg nem szerezhet, meg
nem tanulhat a szülői szegény háznál, szol-
gálatában tehesse magáévá.

A mely szülő csupa szeretetből nem
adja szolgáltatba az arra nagyon is rászorult
gyermekét, az oly szülő nem annyira gyer-
mekét, mint ön magát szereti, mert jól esik
neki azt mindig maga körül látni.

Igen gyakori, s egyszersmind a legpre-
gnansabb oka e bajnak a szülői erélytelen-
ségben gyökeredzik, minek kifolyása, hogy
a szülői legjobb akarat is hajótörést szen-
ved a gyermek engedetlenségén, az enge-
detlenséget pedig fokozza a fényűzés és
élvhajászat, mely ma vampyrként rágódik
a legalsóbb néprétegen is, úgy, hogy az if-
jakat s hajadonokat ezek vezérlik cselekvé-
sökben; életfeltétellé vált náluk a zajos
mulatság, másodtermészetté a mértékletlen
táncz, s ez összetényezőkké okozzák aztán, hogy
különösen a lány, tudni sem akar oly hely-
zetről, hol mindezt nélkülözni kellene, minő
a szolgálat is.

A bajt pedig orvosolni, kell addig míg
nem késő.

Távolítsuk el az okokat s megszűnnek
az okozatok.

Legfőbb kötelemük ez a szülőknek, mi-
ért is első rendben ők tárják fel kebleiket
azon jó tanácsok befogadására, melyekkel,
az ő s gyermekeik érdekében azok szolgál-
nak, kik községük érdekeit szívükön viselik,
s egyáltalán a nép vezetésére hivatvák.

Vegyék fontolóra a szülők azon sok
hasznot, mely szegény családokra abból há-
ramlik, ha gyermekeiket szolgáltatásra utalják;
mérlegeljék egyuttal a károkat is, mik a
mostani vizás rendszer mellett felmerülnek.

Vegyék fontolóra, mily lealázó, szégye-
nitő s káros az egész községre, hogy ide-
gen cselédek viszik ki a községből azon jö-
vedelmet, melyre nálunk is oly számosan
rávolnának szorulva.

Gondolják meg, hogy nem a becsüle-
tes szolgálattal kiérdemelt kenyér lealázó,
hanem igenis az szégyenítő, ha gyermekeik
az időt lelkiismeretlenül pazarolják.

Gondolják meg, hogy felfordult világ van
ott, hol mindig s mindenben a gyermek szava
határozó a szülőre, nem pedig viszont.

Vegyék fontolóra, hogy nemcsak a sze-
gény családok érdeke, de községünk jó hir-
neve is megköveteli azt, hogy a szülők
minden erélylyel odahassanak, miszerint fiaik,
leányaik minden tisztességes utat és módot
megragadjanak, mikkel szellemi s anyagi
jólétüket előmozdithatják. Menjenek szolgál-
latba és önerejüktől keressék kenyerüket.

Ha némely szülőben azon jámbor meg-
győződés vert gyökeret, hogy a nyári me-
zei munka előnyösebb leányaiknak, mint a
szolgálat, — bár mi ezt kereken tagadjuk,
— legalább télire állítsák szolgáltatba, s ne
tűrjenek könnyen élőkét házaikban, hanem
arra kötelezzék, hogy állandóan s becsülettel
szolgáljanak.

Szóval: a családok vagyoni haladása
fejleszti ki a község izmosodását is.

Ez pedig úgy lesz elérhető, ha szaki-
tunk előítéleteinkkel, ha, míg a földmives a
földet, az iparos az ipart miveli, a szolgál-
latra rászorult ép, erős fiatal nemzedék sem
tartja lealázónak azon kereseti ágat, melyet
szolgáltatnak nevezünk, hanem becsüli többre
a folytonos szórakozást a komoly munkánál,
mert csak ez ad józan s becsületes polgá-
rokat a községnek s általa a hazának, a tét-
lenség s az élvvágy pedig puhává s erkölcs-
telenné teszi a nemzedéket. Rómát is nem
a Szabinok szigorú erkölcstörvényei, hanem
Epikurnak a puhaság s élvhajászatra csá-
bitó tanai lökték le a nemtelen alásülyedés
mocsarába.

ÁLLITSUNK KISDEDŐVÓKAT.

Válságos idöket élünk! Nagy a gyer-
mek halandóság! S ily s ehhez hasonló kife-
jezést, a szomorú valónak megfelelő ténye-
ket hallunk uton, utfélen constatálni, — de
a válságos viszonyok megváltoztatásán töl-
lünk telhetőleg nem segédkezünk, — a két-
ségbeejtő gyermekhalandóság elé gátat nem
emelünk.

Mi az oka ennek? Kétségtelenül a közö-
nyösséggel párosult semmittevés összetartás
hiánya és talán a tudatlanság. Mily eszkö-
zök és módok hivatottak arra, hogy az ily
általános és közveszélyű bajokat enyhítsék
és lehetőleg szükkörre szorítsák?

A válságos idöket tárgyaltuk már e la-
pokban és utalunk az ott elmondottakra; —
de megengedve, hogy nehéz idöket élünk
— a szegényebb sorsu népet vévén irány-
adól, a — nehéz idök elleni küzdelem és az
azokon leendő diadalmaskodás szükségessé
teszik, mikép minden munkaképes egyén
tőle telhetőleg fáradozzék s a család fen-
tartásához hozzájáruljon munkájával, s ily kép
a keresetet gyarapítsa.

Ha egy kissé körültekintünk a munká-
sok házában, azt tapasztaljuk, hogy a férfi
családtag legnagyobb részt távol tartózkodik,
munka után lát — ámde a nő, avagy
a serdültek otthon vannak. Mi oka ennek?
A csecsemők és kisdedek azok, kik a jel-
zett egyéneket otthon tartják, elvonván a
munkától, meggátolván még a munkaszerető-
ket is a kötelesség és célszerűség okán
szükséges ténykedéstől.

De vegyük szemügyre a gyermekha-
landóságot is. Kétségtelen, hogy minden
államban, az államok minden közületében a
csecsemők és kisdedek halandósága képezi
a halottak legnagyobb számát és mindenha
az arány kisebbitése a főcél ott, hol az éssze-
rűség, az emberiség honol!

Nem tartozik e lap keretébe vitatni,
mit kelljen tenni a gyermekhalandóság meg-
gátolására, de igenis hivatottnak érezzük
magunkat arra, mikép elmondjuk, hogy a

gyermekhalandóság főokát a gondatlanság, részben a rossz szobai levegő, hiányos ápolás, a viszonyok szülte meghülés — napszúrás, gyakran a tisztátalanság és a felügyelet hiánya idézik elő.

A munkáskéz felszabadítását, — a gyermekhalandóság kevesbitését s így a kettős bajt, ha nem is megszüntetni, — de enyhíteni, kevesbiteni és kisebbiteni a kiseddők hivatottak; a kiseddők, melyek kis költséggel tarthatók fenn, melyekben a fiatal csemeték idomíthatók; a jóra, szépre, de a tisztaságra is taníthatók és szoktathatók. — Ha elgondoljuk, hogy egy óvoda felállítása, szükségessé teszi az ellátását — beleértve a gyermekkertésznő és segédje fizetését, 5—600 ftban kerül; ha számba vesszük, hogy egy óvoda 50—60 gyermeket könnyen befogadhat és így egy—egy gyermek egy éven általi — nappali gondozása 10—12 ftba, tehát havonként egy ftba jó; ha nem hagyjuk figyelmen kívül, hogy 50—60 gyermek legalább 30—40 munkás kezét von el éven át a munkától; ha méltatjuk ama körülményt, hogy az óvodába küldés közben is a gyermek már tüde, egészséges léget szív be — az otthon levő, gyakran betegség csiráját magában foglaló romlott levegő helyett, az óvodában pedig, kellő gondozás mellett, játszva tanul: úgy bámulunk kell, hogy drága hazánkban csak szórványosan találhatók az óvodák.

Legyünk rajta, hogy ily közcélú intézményeink létesüljenek és első sorban a jó anyák, a gondolkodó apák figyelmét hívjuk fel e célszerű intézményre, hölgyeinket pe-

dig felkérjük, hogy magukévá tévén az eszmét, társuljanak és szervezzenek mihamarabb nőegyletet, mely feladatává teszi első sorban egy kiseddők felállítását.

KÖZSÉGI KÖZGYŰLÉSBŐL.

Április hó 15-ik napján községünk képviselő testülete ismét gyűlést tartott. — A közgyűlést ezuttal 12 képviselőnek írásban beadott kívánságára hívta össze a bíró, azon indítvány tárgyalására, hogy miután az április hó 12-én tartott közgyűlés a regale jog bérbeadása iránt nem határozott: ne-hogy az időből kifogyjunk, — úgy a regale jog bérbeadásával, mint a folyó évben a község szabad rendelkezése alá jutandó haszonbérés földek körüli teendőikkel, a végleges szervezésig, egy bizottság hatalmaztassék föl.

Ezen indítvánnyal kapcsolatban a közgyűlés egyhangulag tárgyalás alá kívánta vétetni a regale jog bérbeadására vonatkozó s az április 12-iki közgyűlésen nem tárgyalott feltételeket is.

A mint nem haboztunk az április 12-iki közgyűlésen történtek fölött kárhaztató itéletünket nyilvánítani, épen oly meglepődéssel konstatáljuk most, hogy az egész gyűlés lefolyása mindvégig nyugodt, tárgyilagos s a képviselő testület méltóságához illő volt. Így szeretnők a közgyűléseket folyton látni; s meggyőződhetünk mindannyian arról, hogy az ellenvélemény is tisztességes uton, mások becsületének meghurcolása nélkül érvényesítheti magát.

A regale jog bérbeadására vonatkozólag a bizottság által a közgyűlés elé terjesztett javaslat többféle módozatot tartalmazott, számítván a bizottság arra, hogy a versenynek tág tere legyen s a sok versenyző közül azután a képviselő testület azt választhassa, a kinek ajánlata a míg egyrésztől

pénzügyi tekintetben is kielégítő, addig másrésztől a lakosság igényeinek és kívánalmainak is leginkább megfelel.

Igy javasolta a bizottság a fogyasztás alapján, a meghatározott díj szedés jogának bérbeadására nyitni pályázatot; de egyuttal versenyt hirdetni a korlátlan italmérési jog gyakorlásának bérbeadására is s mind két esetben akár a tömörkényi részszel együtt, akár külön, s akár az összes italmé-
műekre egészen, akár külön-külön a sör, bor és pálinkára.

E sokféle módozat szerinti verseny hirdetését a képviselő testület természetesen elfogadta, megtoldván még azzal, hogy esetleg a rátarendszer szerinti bérbeadástól sem lehet elzárkózni, s azért a község területét hat rátára osztva, a rátarendszer szerinti bérbeadást is hirdetni rendelte. Meghatározván, hogy egy rátát a tömörkényi oldal, egyet a tanyák köze s négyet a község belterülete képezzen. A község belterületének rátákra felosztását, az ideiglenes kezeléssel megbízott s Wimmer Károly elnöke-
lete mellett Szobotka Gusztáv, Hubacsek Pál községi képviselők, Tábit Ferenc bíró, Mihály Lajos esküdt bíró és Pap Ákos jegyzőből álló bizottságra bízta.

A közgyűlés ezzel véget is ért volna; de egy strgős tárgy került szőnyegre: az adókiadó bizottságba két bizalmi férfi választása; mert a Mindszenti adózók III. osztályu kereseti adó tételeinek megállapítását az adókiadó bizottság április hó 18 és 20-ik napjaira tűzte ki.

Nem tudjuk, kinek a hibája, de nagy hiba, hogy az illetékes körök a községnek kellő időbeni értesítését elmulasztották annyira, hogy az érdekelt feleket közhíresztelés útján sem lehetett értesíteni a tárgyalási határnapokról. Pedig mi azt hisszük, hogy az adózóknak nemesak joguk van érdekeik védel-

TÁRCA.

A tavaszhoz.

Itt vagy újra! légy hát üdvözölve —
Tavasz! az évszakok legszebbike!
Látásodra felvidul az élet,
Erdő, mező, liget újra éled.

Mit a tél zord fagya rejtve tartott:
Érkeztedre újra feltámadott.
Munkás kezek dolgozgatnak újra,
Koronázza Isten bő áldása.

Madársereg hallatja vig dalát,
Dicsőítve Isten nagy hatalmát.
Langyos szellő futja át a léget:
Minden új most, minden újra éled.

Zrínyi Mór.

ZRINYI ILONA.

— Történeti beszély. —

Jelige: Higyj, remélj, szeress.

Vonjuk el egy időre a jelentől figyelmünket, szűnjünk meg egy kissé az előlünk úgy is örökre eltakart jövőnk titkát feszegetni; ragyogjon emlékeztünk napja ama dicsőségteljes — bár gyászos — kor felett, midőn a magyar népnek „Pro Deo et pro Patria” jelszavát viszhangozák a Kárpátok bércei, midőn a magyar szülő első kötelességnek ismeré gyermeke szívébe e két szent eszmét beültetni: Isten és haza, s legfőbb gondjának tartá ezeket ott buzgón ápolni; mert tudta, hogy igazán nemes csak azon kebel lehet, mely Istenét imádni s hazáját szeretni képes.

Zrínyi Péter és Frangepán Anna, e korbéli minden tekintetben igaz magyar szülők, szintén e két eszmét iparkodtak beoltani szülötteik szívébe; s a jó mag jó földben, a szent eszme szeplőtlen keblében legidősb gyermeköknek, Ilonának, meg is fogamzott, és oly dus növénynyé fejlődött, hogy ez

öt a magyar nők legdicsebbjévé, a női erény valódi példaképévé tevő.

I.

„Boldogság a földi cél,
A mit kiacs nem biztosít
Csak az boldog — — —,
A kit szíve boldogít.”

P. Tewrewk.

Az ezerhatszázhatvanhatodik, úgy is gyenge telet oly korán felváltá az enyhe tavasz, hogy midőn március első hajnala meghasadt, a kelő nap arany sugárai itt-ott már kinyílt virág-kelyhekről csókolgatták le a harmatot a rügyekkel rakott bokor ágán ülő zenér vidám éneke közt.

Ugyan e napon már hajnalhasadtakor kertjében, hol szintén megjelentek az új tavasz előhírnökei, találjuk a huszonkét éves, bájos szépségű hajadont, kit méltán hasonlíthatnánk a mesék királynőjéhez, Tündér Ilonához, ha honszerető nemes elkével ezt felül nem mulná.

Oly lelki gyönyörrel nézegeté a kibontakozó virágocskákat, mintha gyermekeként ezekben lenné minden öröme. Szerette ő nagy leány-létére is a virágokat, de hogyné szerette volna, hisz!

„A virág s az erény
Két atyafi gyermek,
Egy szívben egymás-al
Nem ellenkezhettek.”

Ilona szívében pedig az erény, a tiszta női erény ékes virágai nyíltak.

Egyszerre csak elkomorult. Szemeibe két könny-csepp lopódzott: egyik az öröm könnyje volt vágya teljesülésén, a másik a fájdalomé, a válás fájdalmáé.

Sokáig mélyen gondolkozva némán sétált kertjében . . .

A szellő fuvolaszerű lágy hangon e szóval repült felé: Ilona.

Fölrezzent e hangra, szeméből a könnyek legördültek s a hajnalánál ékebb pirt varázsoltak halovány arcára, hátratekintett s az angyal-szelid Aurorikát, nővérét látta hozzá sietni. Keblére ölelé a leánykát, s kertjére mutatván, mondá nek: Ez a tied lesz. És karonfogást fölűsteték rájuk várakozó szülőkhez . . .

Pár óra mulva fényes nászmenet indult meg a várból Bártfa felé. Vitték a jegyest jegyeséhez, a menyasszonyt vőlegényéhez, Zrínyi Ilonát Rákócy Ferenc fejedelemhez.

Ilona ekkor huszonkét éves volt.

Ne csodálkozzunk ezen, hogy egy főúri családból eredt s minden földi bájjal fölruházott hajadon huszonkét éves korában eszeréli föl az édes anyja ölén élvezett boldogságot ama boldogsággal, mely a hű nő számára a hű férj keblén fakad. Abban a korban nem bimbajában szakíták le a virágot, hanem akkor, midőn már jóformán kinyílt; hiszen a bimbó, ha letépjük az ágról, elhervad, mielőtt teljes illatot terjeszthetne.

Ilona szíve ekkor kinyílt rózsa volt már, kinyílt rózsa, melynek illata — a legnemesebb érzelmek s gyengéd szavak — kedvessé tevő a kört, hol megjelent. Így volt ez 1665-dik év nyarán a treneséni fürdőben is, hol ifju és agg egyaránt szerencsésnek érzé magát, ha vele beszélgethetett.

Sokat hallott Ilona szülőtől a híres, a nemes jellemű Rákócy-családról s ennek jelenlegi sarjadékáról I. Rákócy Ferenc erdélyi fejedelemről; honszerető keble fel-feldobogott a jeles ifju nevére, s virágai közt sétálgatván csendes alkonyatkor, gyakran eléje varázsolá képzelete a hadi ménen ülő, páncélos fiatal fejedelmet: és im' ama vonzalom, melylyel iránta, mint ismeretlen iránt viseltetett, a treneséni fürdőben találkoztán vele, oly érzeménynyé fejlődött szívében, minőt magában eddig nem ismert, azaz: szeretni kezdé az ifjut, főleg midőn ez őszinte nyilatkozattal titkon kitérte előtte szívet.

Zrínyi Péter főtötte örült annak, hogy az ifju fejedelem, ki már honszeretében testvére volt: rokona, veje lesz.

De Ilona nemsokára érezni kezdé, hogy szerelme nem tökéletes, s az éber szülők észrevették azt, ősmervén pedig leányuk szívet, előtte mindig Rákócy Ferenc honszerelméről beszéltek, s ilyenkor feldobogó kebelével mondá magában: Igen, övé vagyok.

Igy történt, hogy a következő év tavaszán boldog volt az ifju fejedelem, és Ilona a mézes hetek édes örömeit élvezé.

(Folytatjuk)

mére a bizottság ülésin jelen lenni, de sokszor nagyon fontos dolog reájuk nézve, hogy jelen lehessenek. A képviselő testület, az adókövető bizottság tárgyalására, bizalmi férfiakul Diamant Ignác képviselőt és Kone Lajos aljegyzőt küldte ki.

Aristides.

A KÖZIGAZGATÁSI BIZOTTSÁGBÓL.

Megyénk közigazgatási bizottsága e hó 20-án gyűlést tartott, melyben a sok fontos tárgy között, községünket érdeklő következő ügyek nyertek elintézt.

Stern R.-nak Korom József elleni ügyében a költségek megállapítása tárgyában Korom által beadott fellebbezés hivatalból elutasított.

Mészáros Lajos a hadsereg kötelékéből elbocsátott özvegy anyja tartása czimén. — Annus János hadköteles nőülési iránti kérelmével elutasított.

Gelsy Péter tanító fizetésének 50 frttal lett felemelése tudomásul vétetett, oly megjegyzéssel, hogy jövőben a miniszterium beleegyezése eleve kikérendő a tanítói dotatiók felemelése ügyében.

Tudomásul vétetett Rigó Mihály tanító végleges megerősítése is.

A tiszántúli járás közmunka ereje 1885. évre következőkben lett megállapítva: 3699 kettős iga és 10854 kézi napszám; megváltás alá bejelentetett 2700 iga és 2817 kézi napszám. A járás területén utjavításra 3500 napszám van előirányozva.

A közmunka költségvetés szerint a bevétel az egész megye területén, beleértve az összes hátralékokat, 64637 frt 22 krral lett előirányozva, mely bevétellel szemben a kiadás 54000 frt összeget tüntet fel és így 1886. évre 10000 frt bevételi fölösleg maradna. A hidak és átvezetők javítására 7920 frt ett megszavazva. A megye területén ez év mártius havában 23756 frt 16½ kr. állami adó folyt be, míg 1884 év mártius hóban bevételül 21554 frt van kimutatva és így ez év március havában 2000 frtot haladó összeggel több folyt be a mostoha idők dacára az állami adóból.

BIZOTTSÁGI JELENTÉS.

A 135.kgy.—1883. számú határozattal új felhatalmazást nyert alulírott bizottság, az új év beállításával újult erővel látott munkához s örgróf urnak az új év napjaiban Mindszentben időzését felhasználva, most már a részletekre is kiterjeszkedett s az 1884. évi január 6-án tartott képviselő testületi közgyűlésnek már elő is terjesztette azon nehézség fölmerülését, hogy az örgróf majorságos kezelés alatt álló tömörkényi birtokát a váltságba befoglalni nem hajlandó. A bizottság, bár nem tulajdonított ennek valami nagy fontosságot, mégis köteletségének tartotta azt a közgyűlésnek előterjeszteni, a mely a 13 kgy. 1884. számú határozattal a nehézség elintézését a bizottságra bizta. Ezt azonban elhárítanunk nem sikerült.

Ezután az ügy 1884. évi április 20-ik napjáig szünetelt, a mely napon közgyűlés tartatván, az írásba foglalt szerződések pontról-pontra, szóról-szóra fölolvastattak s ezen szerződéseket a 49 kgy.—1884. számú határozattal a közgyűlés egyhangulag elfogadta nemcsak, hanem a bizottságot annak aláírására fel is hatalmazta.

Aláírás előtt azonban a bizottságnak azon örövendetes körülmény jutott tudomására, hogy örgróf ur mindkét rendbeli szerződés aláírása végett a közgyűlésen személyesen óhajt megjelenni. Ezen körülményt a bizottság az 1884. évi május hó 4-ik napján tartott közgyűlésen előterjesztvén, azt a közgyűlés lelkesedéssel vette tudomásul s 58.kgy.—1884. számú határozattal menten kimondotta, hogy örgróf urnak kellemes meglepetést szerzendő, a működését önként felajánlott szentesi dal- és zene-egylet közreműködésével dal- és zeneestélyt rendez.

Előterjesztésünkhöz híven, örgróf ur az 1884. évi május hó 11-én tartott s ünnepies színt öltött, a szomszéd Szegvár község előjáróságának és más idegeneknek jelenlétében megtartott közgyűlésen megjelenvén, a szerződéseket, miután azok előbb ismételt felolvastattak, úgy ő, mint azután a szerződés

aláírására felhatalmazott bizottság tagjai is aláírták s a közgyűlés 60.kgy.—1884. számú határozatával a szerződéseket jóvá is hagyta, jóváhagyási záradékkal ellátatni s törvényszerinti jóváhagyás végett Csongrád megye köztörvényhatóságához felterjeszteni rendelte.

Az adásvétel és a regalejog megváltása a községre nézve ekképen befejezett tényé válván, a bizottság elengedhetetlen lelkiismeretbeli köteletségének tartotta a kölesön ügylet lebonyolítása után nézni, annál is inkább, mert megyénk köztörvényhatósági bizottsága a szerződéseket a 113.kgy.—1884. számú határozatával jóváhagyta.

Köteletségének és a reá váró nehéz feladatoknak tudatában, a bizottság a kölesön kinyerése végett Budapestre utazott, s meghatalmazása alapján a kölesön engedélyezése iránti felszerelt folyamodványát „a pesti hazai első takarékpénztári egyesület”-nél beadta, előbb a feltételek iránt megállapodásra jutni akarván. Minthogy azonban nevezett pénztárat vezető egységével teljes megállapodásra jutni nem lehetett; mert az egész kölesön összegnek a vett birtokra betáblázva és szükség esetére a községi pótdó kiadásának kötelezettsége is kivántatott: a bizottság elengedhetetlen köteletségének tartotta ismét próbát tenni más pénztáratoknál, de kedvezőbb eredménnyel sehol sem bíztattak. Így tehát az alkudozás további fonálát, a bizottság ismét csak „a pesti hazai első takarékpénztári egyesület”-tel vette föl és sikerült annyit elérnie, hogy a takarékpénztár nem az egész 225.000 frt kölesönnek, hanem csak 145.000 frtnak betáblázását kívánta, de csak is a megvett földbirtokra és a kötvényeket 96% árfolyammal leszámítolva megígérte, oly kikötéssel azonban, hogy a 96% árfolyammal való leszámítolás a takarékpénztárt csak az esetben kötelezi, ha a kölesön az engedélyezés napjától számított 60 nap alatt folyóvá tétetik, illetve a község azt ezen idő alatt felveszi. Nem érdemül tudjuk be magunknak s azzal, mint ilyen, kérkedni nem is akarunk, mert elvégre is, csak a község iránti köteletségünket teljesítettük: csak konstatálni kívánjuk a tényt, hogy szilárd magunk tartása és indokolt előterjesztésünk folytán 80000 frtnak betáblázása mellőztetvén, ez által a bekebelezési illeték czimén 560 frt megtakarítást értünk el.

A bizottság ezen budapesti utjából hazatérvén, az 1884. évi július hó 27-én tartott közgyűlésen előterjesztés részletes jelentést tett nemcsak, hanem a takarékpénztár által közvetlenül az előjáróshoz intézett s a kölesön engedélyezését tárgyazó értesítés és a kötvény-minta is szóról-szóra fölolvastatván, az a 75.kgy.—1884. számú határozattal egyhangulag elfogadtatott s a 135.kgy.—1883. számú határozattal kinevezett bizottság a kölesönügylet lebonyolítása körül teljes joggal felruházatván, előbb nyert meghatalmazása megújítatván, utasított azonban, hogy bár elfogadja a képviselő testület „a pesti hazai első takarékpénztári egyesület” által megadni ígért 225.000 frt kölesönt: ismételt nézzen előnyösebb kölesön után.

Ezen ismételt utasításhoz képest a bizottság ismét Budapestre utazott, hogy minden lehetőséget elkövessen arra nézve, miszerint a község előnyösebb kölesönhöz juthasson; de másrészt szükségessé vált ez utazás azért is, mert a pesti hazai első takarékpénztári egyesület által a kölesön felvételére kitűzött 60 nap már-már lejárt. Elkerülhetetlenné vált tehát a kölesön leszámítolási határidejének meghosszabbítása, annál is inkább, mert a szerződések még ekkor, a szegedi kir. törvényszék, mint hitbizományi bíróságnál voltak törvényes hozzájárulás végett s így a kölesön felvételének ideje, — ha csak a község semmi körülmény által sem parancsolt, egészen czéltalanul és fölösleges terheket nem akart volna magára vállalni — még el nem érkezett.

Minden törekvésünk azonban, hogy előnyösebb kölesönt kaphassunk, hajótörést szenvedett és bár sikerült „a pesti hazai első takarékpénztári egyesület”-től a kölesön leszámítolása iránt halasztást kieszközölnünk: mind a mellett nevezett takarékpénztár nem tartotta magát kötelezettnek a kötvényeket továbbra is 96% árfolyammal számítani le, hanem fentartotta magának a jogot, hogy azt a

kölesön felvételének idejében, a tőzsdei árfolyamhoz képest számítolhassa le.

Erről az 1884. évi szeptember 14-én tartott közgyűlésben jelentést is tettünk, de közvetlenül a takarékpénztári egyesület is értesítette erről a községet, mely értesítés ugyanezen közgyűlésen tárgyalatván, a 86.kgy.—1884. számú határozattal tudomásul vétetett.

Az 1884. évi december hó 7-ik napján tartott közgyűlésen tárgyalás alá lett véve Csongrád megye köztörvényhatóságánk 246.kgy.—1884. számú határozata, mely a vagyilagosan hozott 75.kgy.—1884. számú községi határozatot jóvá nem hagyja, hanem utasítja a községet, hogy határozott megállapodásra jusson, a kötelezvényt állítsa ki s úgy terjessze azt be jóváhagyás végett a törvényhatósághoz, felhatalmazván egyben a megye alispánját arra, hogy ezen megyei határozat értelmében hozandó községi határozatot és a kiállítandó kötelezvényt, a törvényhatóság nevében jóváhagyási záradékkal lássa el, annál is inkább, mert a törvényhatóság a 34—1884. számú kgy. határozattal a földbirtok megvételét, a regale jog megváltását és 225.000 forint kölesön felvételét elvileg már elfogadta és jóváhagyta.

Ezen megyei határozat értelmében és a bizottságnak az 1884. évi szeptember hó 14-ik napján tartott közgyűlésen tett előterjesztése folytán a 118—84 kgy. számú határozattal a képviselő testület feltételül elfogadta „a pesti hazai első takarékpénztári egyesület” feltételeit, ezen pénztáratól a 225.000 frt kölesön felvételét elhatározta s az ügylet lebonyolítását ismételtelen a már teljes joggal felruházott s 75.kgy.—1884. számú határozattal kinevezett különdöttségre bizta.

(Folytatása következik.)

Világfolyása.

Az orosz-angol viszály képezi még mindig a világpolitika főkérdését.

Lesz-e vagy nem háboru az angol és oroszok között? e kérdés felett vitatkoznak a lapok és tanakodnak magok az ezen kérdés sorsa fölött dönteni hivatott orosz és angol államférfiak is. — Az angolok, az angol lapok állítása szerint, biznak benne, hogy a háboru kikerülhető lesz, s úgy látszik, sőt úgy is van, hogy Anglia megis tesz mindent, hogy a béke biztosíttassék; mert az oroszok Pendszeht elfoglalták, mely nekik kapuul szolgál Heráthoz, tehát azon pont-hoz, hol az angol érdekekért fegyvert kell fogni, s ezt az angolok eddig nemcsak nyugodtan nézik, de magok is azt állítják, hogy Pendszhezhez az oroszoknak jussok van. Az angolok, illetve Gladstonének, Pendszhez elfoglalásán való megnyugvásában az a komikus, hogy mikor az orosz fegyverek Pendszhez előtt állottak, a miniszterelnök azzal biztatta az angolokat, hogy az oroszok nem fogják Pendszhezbe bevinni fegyvereket, s mikor már — Pendszhez elfoglalta — Komorov orosz tábornok, akkor a miniszterelnök azt bizonyítgatja, hogy ehhez jussok volt az oroszoknak. Ez a helyzet mindenesetre szégyenletes Angolországra; de eltűri, csak-hogy a béke biztosíttassék. A világ azonban azon véleményben van, hogy aki az első lépést akadály nélkül megteszi, az nem áll meg, hanem megy előre; ezt fogja tenni az orosz is, habár ő is azzal biztatgatja Angliát, hogy szívében, lelkében óhajtja a békét; de hozzáteszi, hogy a békében csak úgy nyugszik meg, ha az Ázsiában munkabavett határrendezési kérdés Oroszország méltóságának megfelelőleg intéztetik el. Csakhogy ezen orosz méltósági kérdésben az a bökkenő, hogy az nem érvényesülhet Anglia méltóságának csorbítása nélkül. Az a kérdés tehát, hogy Anglia a tekintetben meddig nyújt concessiót Oroszország méltóságának? — Ezen fordul meg a háboru sorsa, melyről ma még mindenesetre korán volna

azt mondani, hogy lesz, akár azt, hogy nem lesz háború.

Hazánkban a főrendiház reformja felett folyik az országgyűlésesen újra a vita. Két-séget sem szenved, hogy a kormánypárt akarata fog győzni ezen kérdésben.

Üzleti tudósítás.

A gabnattzlet a politikai nyugtalanító hírek befolyása alatt a lefolyt héten igen szilárd hangulatban vette kezdetét és folyton növekedő árak mellett oly élénk forgalom fejlődött, mely a szokottnál nagyobb mérveket öltött. Csak a hét derekán, midőn a politikai konstelláció kedvezőbbé vált, lett a felháborodott piac nyugodtabb és nyomában pangás állt be. Malmaink absolute tartózkodást tanusítottak és ugyszólván semmit sem vásároltak többé egész a hét végeig.

Az értéktőzsdei üzlet lefolyt heti története az orosz-angol dolgok miatt nagyon izgalmas volt. Angolország a keztyüt azzal vette fel, hogy az orosz állampapírokat a piacra dobta, mi 10%-os árcsökkenést idézett elő, igaz, hogy ezzel az angol konzolok is 3% ot estek. E csatározás azonban még nem lett volna baj, ha Berlin az oroszokért annyira nem érdeklődik, mi az ottani tőzsdét a párisival együtt válságos helyzetbe sodorta, sőt a bécsi tőzsdét is gyengén érintette. A budapesti tőzsdét e válságos helyzet csak közvetve és annyiban károsította, hogy értékpapirjaik az általános nyomás alatt szűnő árcsökkenést szenvedtek. Így az első heti tőzsdei árjegyzékhez képest a 4%-os aranyáradék 1.50 frttal, az 5% os papírjaradék 1.80 frttal, a magyar hitelbank részvényei 3.50 forinttal, osztrák hitelrészvények 1.30 frttal, utánna pedig mindannyian ugyancsak ily arányban estek. Az aranyérték egyáltalán emelkedett. Részletes jelentéseink következnek:

Gabona. Buza. Az üzlet szilárd irányzattal vette kezdetét, a nélkül azonban, hogy az árak változtak volna. De már héfőn, a harcias hírekre, a malmok élénk vételkedvet tanusítottak, az irányzat emelkedett és az árak 50—55 krral emelkedtek. Csütörtökön békés hírek érkeztek, melyek a malmokat ismét tartózkodó magatartásra bírták. A tulajdonosok árengedményeket tettek, a kínálat is gyengült és az árak 20—25 krajcárral engedtek, úgy hogy a heti áremelkedés 30—35 krajcárra tehető. A forgalom 150 ezer métermázsára rugott. Mai jegyzések jó minőségű acélos buzában 74 k. 8.95—9.10 frt, 75 k. 9.05—9.25 frt, 76 k. 9.20—9.35 frt, 77 k. 9.20—9.45 frt, 78 k. 9.40—9.55 frt, 78 k. 6.50—9.65 frt.

A határidő üzletben a forgalom hasonlóképen igen nagy mérveket öltött.

Helyi és vegyes hírek.

— **A harmadosztályú kereseti adó tárgyalására** kiküldött bizottság, az adókievetéssel e hó 18 és 20-ik napjain foglalkozott Szentesen, illetve a mindszenti adózók adótételei e napokon lettek megállapítva. Az adókievetés határnapjairól oly későn jött az értesítés a községhez, hogy arra érdekelt közönségünket eleve figyelmeztetni már időnk sem volt. Helyén valónak s az adózó polgárság érdekében lévőnek pedig azt tartanók, ha az illetékes körök a kellő értesítésre nagyobb gondot fordítanának, s nem csak az adó behajtása körül tennék meg kötelességüket; de ott is, a hol az adózó polgárok érdekeinek védelméről van szó: némi figyelemmel erre is lennének.

— **Vásárlás.** A községi ujonnan szerzett vagyion kezelésével ideiglenesen meghatalmazott bizottság, — a tehéncorda közé két bikát vásárolt, egyiket az uraságtól vette, a másikat pedig a legközelebbi szentesi országos vásáron. A bikák ára egyenként 150 frt. volt.

— **Sorozás.** Járásunkban a sorozás Szegvár községben a most lefolyt héten ért véget. A eredményt legközelebb méltatandjuk.

— **Egyiptomi szembetegség.** Most már nem szállongó hír, de hivatalosan konstatait szomorú tény, hogy községünk területén az egyiptomi szembetegség, vagy másként szemcsés köthártya lob, fellépett.

Nevezetesen, hivatalos vizsgálat után van konstataitva, hogy a tömörkényi részben 28 egyén teljesen kifejtett, szemcsés köthártya lobban szenvedőnek találtatott, olyanok pedig számosan vannak, kiknél még nem fejtett ki ugyanegészen a betegség, de már meglepte őket. — E helyen ismételten figyelmeztetjük lakosságunkat a tisztaságra és az orvosi segély igénybe vételére.

— **Fentebbi hírünkkel** kapcsolatban föl kell említenünk, hogy megyénk alispánjának 2187—885 számú rendelete folytán községünk előljárósága utasítva lett, hogy az egyiptomi szembetegségben szenvedők számára külön helyiséget rendezzen be s gyógykezelésükre a község költségén orvost alkalmazzon. — Nem csupán azért érdekel tehát bennünket a szemcsés köthártya lob, mert félnünk kell attól, hogy számos polgártársunk szemévi lágának elvesztéséért kell félnünk, hanem a különben is sovány állapotban lévő házipénztárunk néhány száz forint kiadással lesz terhelve.

— **Egy kis adóstatisztika.** A folyó évben, apr. hó 15-ik napjáig, a községi adópénztárnál egyenes államiadóban 4486 ft. 75 ½ kr, hadmentességi adóba 817 frt, községi adóba pedig 5122 frt 28 kr. folyt be. A múlt év hasonló időszakában pedig befolyt egyenes államiadóban 4877 ft 90 ½ kr, hadmentességi adóban 935 ft, községi adóban 4589 ft 68 ½ kr. A míg tehát a községi adónál az eredmény 532 frt 59 ½ krajcárral kedvezőbb, eddig az egyenes állami adónál 391 frt 15 krajcárral, a hadmentességi adónál pedig 118 forinttal kedvezőtlenebb.

— **Tűz.** A szomszéd Szegvár községben a múlt héten az „új faluban“ tűz ütött ki. A kifejtett erőnek és oltási igyekezetnek sikerült a tűz terjedését meggátolni, s így csak egy ház esett a bős elem martalékul.

— **Amerikai párbaj.** Hódmezővásárhelyen Török Bálint 18 éves ifjú a VIII. gimn. osztály tehetséges növendéke, f. hó 13 án agyonlőtte magát. Egy, ndvérehez intézett levélben azt írta, hogy amerikai párbaj áldozata; ellenfelét is — aki most budapesti orvosnövendék — megnevezte.

— **A miniszter köszönete.** A földmivelés, ipar és kereskedelemügyi miniszter Lehoczky Egyed országgyűlési képviselőnek, szegény sorsu földműves iskolai tanulók segélyezésére szánt 1200 frtos alapítványát jóváhagyta s egyszersmind az alapítónak hazafias áldozatkészségeért meleg köszönetét nyilvánította.

— **Kolduló kutya.** Az arad-temesvár vaspálya egy kisebb állomásának legnagyobb nevezetessége egy kutya. Szegény ember hű élettársa volt s midőn gazdája elhalt, nem akart máshoz szegődni. De mint hogy gazdája után semmi örökség sem maradt rá és minhog semmiféle kézimunkához már csak azért sem ért, mert keze nincs, koldulás által tengeti életét. A vasuton utazó közönség könyörületességébe veti összes bizalmát, s mér évek óta a legnagyobb pontossággal jelenik meg az állomáson, valahányszor az érkező vonatok jelző füttyét hallja. Ott neki támaszkodik első lábával a kupék felhágóinak addig nyöszörög, míg az utazók valami harapni valót dobnak neki. Ekkor aztán farkcsóválva kullog tovább. Az okos állatnak már annyi tapasztalata van az emberi jószívűségben, hogy csak ritkán megy az I. vagy II. osztályú kocsihoz, mert tudja, hogy a szegény emberek sokkal részvevőbbek, mint a gazdagok.

— **Mibe kerülnek a háborúk?** Az 1870 ik évi német francia háború Franciaországnak körülbelül 7,791,000,000 márkában került, mihez még 3,363. milliő márkát lehet számítani az elvesztett területért. A német hadiköltségek persze kisebbek voltak, mint hogy a csapatok ellenséges területen működtek. Német részről hivatalosan 987,000,000 márka hadiköltséget számítanak. Más újabb háborúk aránylag sokkal költségesebbek voltak. Így az amerikai elszakadási háború 6,930,000,000 márkát emésztett föl. A krími háború került Angliának 3,507,000,000 márkába s az abessíniai expedíció körülbelül 179,000,000 márkába.

— **Az iskolából.** Tanító: „Mint már mondtam, a „meg“ előrag legtöbbnyire oly ige elé tétetik, amely valami kedvezőtlen állapotot jelent, pl. megbetegedni megörülni, meghalni, stb.“ Nos, ki tud még többet mondani? — Misi (kezét emelve): „Megnősülni!“

— **Utánzásra méltó.** Franciaországban buság adó is van. Mindenki, akinek külföldi rendjele van, köteles az elfogadási és hordási engedélyért bizonyos összeget fizetni. A tényleges szolgálatban levő katonatisztek, kapitánytól fölfelé, ez adó alul föl vannak mentve. Az adó egy, april 14-iki rendelet szerint, a gomblyukban hordott rendjelért 100 frank, — nyak rendjelért 150 frank, csillagos rendjelért 200 frank, nagy keresztért vagy en echarpe hordott dekorációért 300 frank. Oly szalagok, melyek a becsületrend szalagjával összetéveszthetők, sohasem hordhatók illető dekorációik nélkül.

— **Megégett gyermekek.** Iszonyu szerencsétlenség történt tegnapelőtt Temesváron Ketzler Antal géplakatos lakásán. Ketzler neje ugyanis reggel 7 órakor tüzet rakott a levő kályhában, azután bezárta a szobát és a piacra ment. A bezárt szobában ott maradt három kis gyermek. Ezek közül a legidősebbik kihuzta a kálha hamutartóját és játszott az izzó hamuval. E játék folytán a szoba kigyuladt. A tüzet a szomszédban lakó Gangler Ferenc közdonyvezető vette észre, s sógorával: Klemes könyvkötővel kifeszítette az ajtót, hogy megmentse a gyermekeket. Az 1 éves Rezső már holtan fektűt a bőcsőben és számos égési seb volt fején. A 2 éves Ede a padlón fektűt, szintén halva s az életben marad 3 és fél éves Ottót az ágy alatt találták. Az életben maradt gyermek Luffert gépvezető lakására szállított, míg a megégett gyermekeket a vasuti épületben helyezték ki ravatalra. A szomorú eset mély részvétet keltett a közönség körében.

— **A gyilkos jóbarát.** Nagy-Becsereken f. hó 9 én este egy kocsmában együtt üldögéltek és idögáltak Vucskovacs Vasza és Szlatkov Aca jó pajtások, a rendőrség előtt gyakran megfordult egyének. Szomjuk ugyan nem, de pénzüket elfogyváu, hazafelé indultak. Utközben összeveszték és Vucskovacs kiáromkoda és átkozódva hagyta el pajtását. De alig ért ez lakására, midőn már Vucskovacs is megjelent s a magával hozott revolverrel háromszor lőtt rá. Az első golyó homlokát surolta, a másik nem talált, de a harmadik a hasába fúródott, úgy, hogy a szerencsétlent baldokolva szállították a kórházba, hol másnap reggel meg is halt. A gyilkos Szlavkovot elfogták.

— **Nejét lötte meg.** A Rác-Töttös közelében fekvő Herger pusztá bérlője, Róth János f. hó 9-én este fiatal nejevel a városból ment hazafelé. Mint hogy a pusztá környéke egy idő óta nem a legbiztosabb, Róth revolvért hordott magával, melyet, — midőn egy bokron gyanus rezzenést észlelt — zsebéből előrántott. Amint azonban felhuzta, a revolver hirtelen elsült s a golyó nejeének a hasába fúródott. A szerencsétlen ember drjögött fájdalomában, míg neje a Német bolyból érkezett orvos és hivatalos egyének előtt elhaló hangon erősítgeté, hogy férje nem bűnös, mert pusztán véletlenségből lötte meg. A szegény fiatal nő — ki férjével a legboldogabb házasesetet élte, — néhány órai szenvedés után meghalt.

Regale jog bérbeadás.

Mindszent község tulajdonát képező italmérési jog az 1885. évi július hó 1-ső napjától az 1891. évi június hó 30-ik napjáig bérbeadatik.

Bérbeadatik az egész jog szabad használatára az összes épületekkel és földekkel — avagy külön a tömörkényi és külön a mindszenti oldal.

Esetleg bérbeadatik a kimérendő italok után meghatározott díjak szedésének joga, akár az összes italmérek után, akár külön-külön a bor, sör és pálinkanemű italok után.

Nincs kizárva a rátarendszer szerinti bérbeadás sem s valamint erre, úgy adhatók zártajánlatok külön-külön a bor, sör és pálinka mérés szabad gyakorlásáért is.

A vonatkozó feltételek megtekinthetők Mindszent község közházánál, vagy a bérbeadásal meghatalmazott bizottság elnöke: Wimmer Károly urnál.

A zártajánlatok 1885. évi május hó 10-ik napjának délelőtti 9 órájáig adandók be a bizottság előbb megnevezett elnökénél; a beérkezett ajánlatok nyilvános felbontása ugyanaznap délelőtti 9 órakor eszközöltetik a község közházánál, a hol szükség esetében a nyilvános árverés délelőtti 10 órakor meg is tartatik.

Mindszent, 1885. april 16-án.

A bizottság.

Lantos János

a tömörkényi oldalon lévő, saját tulajdonát képező földbirtokára épített GÓZMALMÁT, belső felszereléseivel együtt, szabad kézből eladja, akár egyeseknek, akár alakuló részvénytársaságnak, mely utóbbi esetben ő maga is részvényes lenne.

Eladás iránt értekezhetni lehet a tulajdonossal.